

НСОРБ

ул. "Голеш" 23

Изм. №

И-1502

05.10.20

ДО

Г-ЖА ВАЛЕРИЯ КАЛЧЕВА

ГЛАВЕН ДИРЕКТОР НА ГД ОПОС И РЪКОВОДИТЕЛ
НА ТЕМАТИЧНАТА РАБОТНА ГРУПА ПО
ПОДГОТОВКА НА ПОС ЗА ПЕРИОДА 2021-2027

КОПИЕ

СЕКРЕТАРИАТ НА ТЕМАТИЧНАТА
РАБОТНА ГРУПА ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА
ПОС ЗА ПЕРИОДА 2021-2027

Относно: Коментари и бележки по работен проект на програма „Околна среда“ 2021-2027 г. – версия 2

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАЛЧЕВА,

Приложено Ви представяме експертни коментари и бележки, по работния вариант на Програма „Околна среда“ (ПОС) за периода 2021-2027 г., предоставен на 23 септември по електронна поща на Тематичната работна група (ТРГ) по подготовката ѝ:

I. Програмна стратегия:

1. Положително следва да се оцени много по-добре структурираната и обоснована програмна стратегия, в сравнение с предходния работен вариант на програмата. По подходящ и удачен начин, включително с отразяване на препоръките на службите на Европейската комисия, са описани: приноса на бъдещата програма, включително на отделните ѝ сектори на интервенции, към Националната програма за развитие България 2030; Целите на ООН за

устойчивото развитие; планираните инвестиции по Фонда за справедлив преход и Дунавската стратегия.

Подходящо ще е да се опише и допълняемостта с Националния план на България за възстановяване и устойчивост, с оглед насоките на Комисията, за интервенции по същия в сфери, към които и програмата ще има принос, като чисти технологии и ускоряване разработването и използването на ВЕИ, подобряване на енергийната ефективност на обществените и частните сгради и устойчив, достъпен и интелигентен транспорт- електро зарядни станции и станции за водород;

2. В секцията описваща предизвикателствата пред сектор „Въздух“ е посочено, че е предвидено осигуряването на финансиране за изграждането на зарядни станции за електромобили между някои от най-големите градове в страната. Същевременно в описанието на приоритет „Въздух“ липсва нарочна мярка за подкрепа в това отношение, въпреки че е формулиран показател (индикатор) за постигане през 2029 г. от 50 пункта за зареждане. Като мерки за намаляване на замърсяването на въздуха от транспорта, в приоритета са посочени поетапно премахване на използването на лични превозни средства с високи емисии, чрез насърчаване на електромобилността и въвеждане на зони с ниски емисии;

3. Посочва се, че за адресирането на предизвикателствата по отношение на административния капацитет и управлението, фокус ще се постави върху опростените разходи. Въпреки това прави впечатление, че в съответните раздели на програмния документ, се планира използването на опростени разходи само по отношение на тези за организация и управление, информация и комуникация. За реалното адресиране на предизвикателствата, включително за намаляването на нередностите и свързаните с тях мащабни по размер финансови корекции, е необходимо да се планира и въведе използването на опростени разходи по видове строителни дейности. По този начин освен намаляването на броя и стойността на финансовите корекции, ще се намали и то значително административната тежест при реализацията на бъдещи проекти, както за бенефициентите, така и за Управляващия орган.

II. Приоритет 2 „Отпадъци“:

1. Предлагаме Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ) да бъде добавено като бенефициент по нова мярка за изпълнение на проект „Модели за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци от общините в България и тестването им в три регионални системи за управление на отпадъците“. Предложението ни е свързано с писмо изх. № 48-00-369/26.08.2020 г. на г-н Николай Кънчев, зам.-министър на околната среда и водите относно съответствието на цитирания проект със специфичната цел на приоритет „Отпадъци“, както и наличието на дейности, които биха били допустими за финансиране по мерките на ОПОС 2021-2027 г. Също така проектът обхваща част от съществуващите допустими мерки, като включва и допълнителни елементи, поради което е подходящо да бъде обособен като самостоятелна нова дейност.

2. Изразяваме своето несъгласие за включване в ОПОС на оползотворяващи организации и предприятия, които събират разделно, предварително третират и рециклират отпадъци (но не от собствено производство). Остава неизяснен въпросът какви са тези отпадъци – не собствено производство и какво налага тези организации и предприятия да ги събират, третират и рециклират. Тези предприятия се финансират от еко-таксите и поради тези причини считаме, че те следва единствено да бъдат допустими по Програмата за конкурентоспособност и иновации в предприятията.

3. Необходимо е референциите към Програмата за иновации и конкурентоспособност 2021-2027, да отразят коректно името на същата, съгласно РМС № 495/21/07.2020 г., което е Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията.

III. Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“:

Като самостоятелни примерни мерки са формулирани „Проучвания и анализи, насочени към обследване на последиците от изменението на климата и отражението им върху водните ресурси на територията на страната“ и „Проучвания и анализи, насочени към обследване изменението на климата,

неговото отражение върху екстремните явления и въздействието му върху водните ресурси на територията на страната“. Така цитираните мерки са почти идентични, като в тази връзка е необходимо да се разясни разликата между тях или същите да се окрупнят в една мярка.

IV. Приоритет 5 „Въздух“:

1. Подкрепяме формулираните нови мерки за справяне с вторичното запрашаване – зелена инфраструктура в градските райони, вкл. създаване на „зелени пояси/зони“, машини за почистване на улици и др.. С оглед на намеренията фокусът на интервенциите да бъде към общините с нарушено качество на въздуха, не всички от които попадат в градски райони, ще е удачно текста да се преформулира, като думата „райони“ се замени със „зони“;

2. Интересна е идеята за достъп до приоритета на физически лица чрез комбиниран финансов инструмент за насърчаване на електромобилността. За равнопоставеност на гражданите, както и за адресиране наличието в големите градове, които са с нарушено качество на въздуха, на множество дизелови автомобили с регистрации от други части на страната, следва да се предвиди достъп до инструмента за всички желаещи физически лица, т.е. да не се ограничава същият само до общините с нарушено КАВ. За да се реализира мярката, за физическите лица следва да има осигурен достъп до зарядни станции. В тази връзка, както и с оглед на коментара ни по т. 2. от програмната стратегия, ще е удачно да се формулира нарочна мярка, покриваща територията на цялата страна, за изграждане на зарядни станции за електромобили.

Считаме и че сходно на практиките по други програми, както и с оглед работният език на ТРГ, получените от Европейската комисия, коментари и бележки по първия вариант на бъдещата ПОС, следваше да се предоставят на български език. Както става ясно, коментарите на Комисията са от средата на м. май и от края на м. юни, т.е. налице е достатъчно време за превода им. Това щеше да позволи, както цялостно информиране на групата за становището на Комисия, така и предоставянето от нейна страна на конкретни обосновки, които да подкрепят министерството в преговорите по одобряването на стратегическия документ.

В заключение, за оптимизиране дейността на ТРГ, считаме че последващите варианти на програмата, следва да се предоставят в режим проследяване на промени. По този начин на членовете на групата няма да се налага, да сравняват десетки страници материали, за да открият разликите в предоставените им варианти на програми с предходните такива, за да формират становището си.

Потвърждаваме и готовността ни, до окончателното финализиране на текстовете на бъдещата програма, активно да допринасяме за подготовката ѝ.

Като пожелавам ползотворни и резултатни преговори със службите на Комисията по работния вариант на програмата, оставам

с уважение,

Силвия Георгиева

Изпълнителен директор

